

Štvrtok 12. septembra 2013

16. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru, sociálnym partnerom EÚ a národným parlamentom.

P7_TA(2013)0387

Situácia maloletých bez sprievodu v EÚ

Uznesenie Európskeho parlamentu z 12. septembra 2013 o situácii maloletých bez sprievodu v EÚ (2012/2263 (INI))

(2016/C 093/26)

Európsky parlament,

- so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii, a najmä na jej článok 3,
- so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej články 67 a 79,
- so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie, najmä na jej článok 24,
- so zreteľom na Európsky dohovor o ľudských právach a k nemu pripojené protokoly,
- so zreteľom na rozhodnutia a judikatúru Súdneho dvora Európskej únie a Európskeho súdu pre ľudské práva,
- so zreteľom na oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade zo 6. mája 2010 s názvom Akčný plán týkajúci sa maloletých bez sprievodu (2010 – 2014) (COM(2010)0213),
- so zreteľom na správu Komisie pre Európsky parlament a Radu z 28. septembra 2012 s názvom Priebežná správa o plnení akčného plánu týkajúceho sa maloletých bez sprievodu (COM(2012)0554),
- so zreteľom na oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov z 20. apríla 2010 o akčnom pláne na implementáciu Štokholmského programu (COM(2010)0171),
- so zreteľom na svoje uznesenie z 25. novembra 2009 o oznámení Komisie Európskemu parlamentu a Rade s názvom Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti pre občanov – Štokholmský program ⁽¹⁾,
- so zreteľom na usmernenia EÚ o násilí páchanom na ženách a dievčatách a o boji proti všetkým formám ich diskriminácie,
- so zreteľom na závery Rady pre spravodlivosť a vnútorné veci z 3. júna 2010 o maloletých bez sprievodu, prijaté na jej 3 018. zasadnutí,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2012/29/EÚ z 25. októbra 2012, ktorou sa stanovujú minimálne normy v oblasti práv, podpory a ochrany obetí trestných činov a ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2001/220/SVV ⁽²⁾,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 285 E, 21.10.2010, s. 12.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 315, 14.11.2012, s. 57.

Štvrtok 12. septembra 2013

- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2011/36/EÚ z 5. apríla 2011 o prevencii obchodovania s ľuďmi a boji proti nemu a o ochrane obetí obchodovania, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2002/629/SVV⁽¹⁾, ako aj na oznámenie Komisie s názvom Stratégia EÚ na roky 2012 – 2016 zameraná na odstránenie obchodovania s ľuďmi,
- so zreteľom na smernice o azyle, najmä na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany⁽²⁾, smernicu Rady 2003/9/ES z 27. januára 2003, ktorou sa ustanovujú minimálne normy pre prijímanie žiadateľov o azyl⁽³⁾ a na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnenne zdržiavajú na ich území⁽⁴⁾,
- so zreteľom na návrhy Komisie na reformu nástrojov spoločného európskeho azylového systému, najmä na upravený návrh na smernicu Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa ustanovujú normy pre prijímanie žiadateľov o azyl (prepracované znenie) (COM(2011)0320), upravený návrh na smernicu Európskeho parlamentu a Rady o spoločných konaniach o priznávaní a odnímaní statusu medzinárodnej ochrany (prepracované znenie) (COM(2011)0319) a na návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (prepracované znenie) (COM(2008)0820),
- so zreteľom na smernicu Rady 2003/86/ES z 22. septembra 2003 o práve na zlúčenie rodiny⁽⁵⁾,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 862/2007 z 11. júla 2007 o štatistike Spoločenstva o migrácii a medzinárodnej ochrane⁽⁶⁾,
- so zreteľom na rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 779/2007/ES z 20. júna 2007, ktorým sa na obdobie rokov 2007 – 2013 ustanovuje osobitný program na zamedzenie a potlačenie násilia voči deťom, mladým ľuďom a ženám a na ochranu obetí a ohrozených skupín (Daphne III) ako súčasť všeobecného programu Základné práva a spravodlivosť⁽⁷⁾,
- so zreteľom na oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade z 23. februára 2011 s názvom Hodnotenie readmisných dohôd EÚ (COM(2011)0076),
- so zreteľom na príspevky Rady Európy, a najmä na uznesenie jej Parlamentného zhromaždenia č. 1810 (2011) s názvom Problémy spojené s príchodom, pobytom a návratom detí bez sprievodu, na odporúčanie jej Výboru ministrov členským štátom o životných plánoch v prospech migrujúcich maloletých bez sprievodu (CM/Rec(2007)9) a na Dvadsať usmernení o nútenom návrate vydaných jej Výborom ministrov (CM(2005)40),
- so zreteľom na medzinárodné nástroje v oblasti práv dieťaťa, najmä na Dohovor OSN o právach dieťaťa, a predovšetkým na jeho článok 3, a na všeobecné pripomienky Výboru OSN pre práva dieťaťa, najmä na všeobecnú pripomienku č. 6 (2005) o zaobchádzaní s maloletými bez sprievodu a s deťmi odlúčenými od rodičov mimo ich krajiny pôvodu,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 101, 15.4.2011, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 337, 20.12.2011, s. 9.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 31, 6.2.2003, s. 18.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 348, 24.12.2008, s. 98.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ L 251, 3.10.2003, s. 12.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ L 199, 31.7.2007, s. 23.

⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ L 173, 3.7.2007, s. 19.

Štvrtok 12. septembra 2013

- so zreteľom na usmernenia o zásadách a postupoch pri riešení prípadov maloletých bez sprievodu žiadajúcich o azyl, ktoré vydal Vysoký komisár OSN pre utečencov v roku 1997,
 - so zreteľom na všeobecné odporúčanie č. 19 Výboru OSN pre odstránenie diskriminácie žien prijaté v roku 1992,
 - so zreteľom na deklaráciu Valného zhromaždenia OSN o odstránení násilia páchaného na ženách z decembra 1993, ktorá je prvým medzinárodným nástrojom v oblasti ľudských práv týkajúcim sa výlučne násilia páchaného na ženách,
 - so zreteľom na Protokol o prevencii, potláčaní a trestaní obchodovania s ľuďmi, osobitne so ženami a deťmi, dopĺňujúci Dohovor Organizácie Spojených národov proti nadnárodnému organizovanému zločinu,
 - so zreteľom na článok 48 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a stanoviská Výboru pre rozvoj a Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť (A7-0251/2013),
- A. keďže každý rok prichádzajú na územie Európskej únie tisícky detí z tretích krajín či detí bez štátneho občianstva mladších ako 18 rokov a tieto deti prichádzajú samy alebo sa po svojom príchode ocitajú samy;
- B. keďže pokračujúce konflikty v rôznych častiach sveta a pretrvávajúca celosvetová hospodárska kríza zapríčinili prudký nárast počtu maloletých bez sprievodu;
- C. keďže dôvody príchodu maloletých bez sprievodu sú mnohoraké: vojny, násilie, porušovanie ich základných práv, túžba opäť sa stretnúť s rodinnými príslušníkmi, prírodné katastrofy, chudoba, obchodovanie, vykorisťovanie atď.;
- D. keďže osobitná pozornosť by sa mala venovať deťom bez sprievodu, ktoré sa stali obeťami obchodovania s ľuďmi, pretože potrebujú osobitnú pomoc a podporu vzhľadom na svoju situáciu mimoriadnej zraniteľnosti;
- E. keďže mnoho maloletých prichádza do EÚ, pretože utekajú pred nútenými manželstvami, a keďže EÚ musí ráznejšie bojovať proti tomuto javu;
- F. keďže títo maloletí sa v podstate nachádzajú v situácii mimoriadnej zraniteľnosti a treba zabezpečiť dodržiavanie ich základných práv;
- G. keďže podľa Zmluvy o Európskej únii, Charty základných práv Európskej únie a Dohovoru OSN o právach dieťaťa má Európska únia a členské štáty povinnosť chrániť práva dieťaťa;
- H. keďže Štokholmský program stanovil ochranu maloletých bez sprievodu za prioritu;
- I. keďže prijatie a starostlivosť o maloletých bez sprievodu sa v každej krajine líši a neexistuje rovnocenná a efektívna úroveň ich ochrany;
- J. keďže sa musí zabezpečiť rodová rovnosť a rovnaká ochrana ľudských práv u dievčat a chlapcov migrantov bez sprievodu a keďže osobitná pozornosť sa musí venovať porušovaniu ľudských práv dievčat a poskytovaniu primeranej podpory a vhodných prostriedkov nápravy;
- K. keďže sú známe početné prípady zmiznutia detí z ubytovacích a prijímacích stredísk pre žiadateľov o azyl;

Štvrtok 12. septembra 2013

Všeobecné odporúčania

1. pripomína, že maloletý bez sprievodu je predovšetkým dieťa, ktoré je potenciálne v nebezpečenstve, a že členské štáty a Európska únia musia pri riešení otázky maloletých bez sprievodu dbať v prvom rade na ich ochranu, a nie na prisťahovalecké politiky, a teda dodržiavať základnú zásadu najlepšieho záujmu dieťaťa; pripomína, že každú osobu mladšiu ako 18 rokov, a to bez výnimky, treba považovať za dieťa, a teda za maloletého; poukazuje na to, že maloletí bez sprievodu, najmä dievčatá, dvakrát ľahšie podliehajú problémom a ťažkostiam než iní maloletí; konštatuje, že sú o to zraniteľnejší, že majú rovnaké potreby ako ostatní maloletí a ostatní utečenci, ktorí prežívajú podobné skúsenosti ako oni; zdôrazňuje, že najmä dievčatá a ženy podliehajú porušovaniu ich práv počas celého procesu migrácie a že dievčatá bez sprievodu sú zvlášť vystavené riziku, pretože sú často hlavným cieľom sexuálneho vykorisťovania, zneužívania a násilia; poukazuje na to, že orgány často pristupujú k maloletým bez sprievodu v EÚ ako k delikventom, ktorí porušili imigračné zákony, a nie ako k jednotlivcom, ktorí majú práva s ohľadom na ich vek a osobitné okolnosti;
2. takisto pripomína, že pri každom opatrení, ktoré sa voči deťom prijíma, či už zo strany verejných orgánov alebo súkromných inštitúcií, musí nad každým iným hľadiskom prevládať najlepší záujem dieťaťa, ako sa vymedzuje v predpisoch a v judikatúre; žiada Európsku komisiu, aby podporila správne vykonávanie ustanovení právnych predpisov EÚ o najlepšom záujme dieťaťa a vypracovala strategické usmernenia vychádzajúce z najlepších postupov, judikatúry a všeobecnej pripomienky č. 6 (2005) Výboru OSN pre práva k zaobchádzaniu s maloletými bez sprievodu a s deťmi odlúčenými od rodičov mimo ich krajiny pôvodu a na základe súboru ukazovateľov a kritérií posúdila, čo predstavuje najlepší záujem dieťaťa; vyzýva Komisiu, aby zaviedla legislatívne a nelegislatívne opatrenia na zabezpečenie primeranej ochrany detí a maloletých bez sprievodu, ktoré budú zamerané najmä na zlepšenie metód hľadania trvalých riešení;
3. dôrazne odsudzuje nedostatky, ktoré existujú v oblasti ochrany maloletých bez sprievodu v Európskej únii, a odsudzuje podmienky prijímania týchto maloletých, ktoré sú často žalostné, ako aj početné porušovanie ich základných práv v niektorých členských štátoch;
4. zdôrazňuje, že je naliehavo potrebné, aby EÚ a členské štáty navrhli jednotnú reakciu týkajúcu sa ochrany maloletých bez sprievodu, pri ktorej sa budú v plnej miere dodržiavať ich základné práva; víta rozhodnutie tých členských štátov, ktoré pristúpili k Opčnému protokolu OSN k Dohovoru o právach dieťaťa o poskytovaní právnej ochrany deťom pred najhoršími formami vykorisťovania;
5. víta skutočnosť, že Európska komisia prijala akčný plán pre maloletých bez sprievodu na roky 2010 – 2014; vyjadruje však poľutovanie nad tým, že Komisia sa nezamerala viac na ochranu základných práv týchto maloletých, a konštatuje, že existujúce opatrenia nie sú dostatočné a úplná ochrana maloletých bez sprievodu si vyžaduje ďalšie opatrenia; pripomína, že jedným z cieľov akčného plánu EÚ týkajúceho sa maloletých bolo, aby EÚ a členské štáty riešili podstatu problémov migrácie maloletých bez sprievodu a začlenili otázku maloletých bez sprievodu do rozvojovej spolupráce, čím by sa prispelo k vytváraniu bezpečného prostredia pre deti, aby mohli vyrastať v krajinách, z ktorých pochádzajú; zdôrazňuje, že treba ďalej rozvíjať preventívny rozmer politik EÚ týkajúcich sa maloletých bez sprievodu, a to väčším zameraním sa na snahy súvisiace s politikami v oblasti odstraňovania chudoby, zdravia a práce, ľudských práv a demokratizácie a rekonštrukcie po skončení konfliktu; domnieva sa, že EÚ musí konať nad rámec akčného plánu, ktorý navrhla Komisia, tak aby sa základné práva maloletých bez sprievodu skutočne posilnili; zdôrazňuje najmä potrebu posilniť postavenie zákonného zástupcu v EÚ a partnerských krajinách a domnieva sa, že je veľmi dôležité vypracovať v spolupráci s krajinami pôvodu a všetkými krajinami tranzitu plán monitorovania, ktorého cieľom bude zabezpečiť, aby bolo dieťa po návrate do krajiny pôvodu a pri reintegrácii v nej náležite chránené;
6. vyjadruje poľutovanie nad tým, že európske ustanovenia týkajúce sa maloletých bez sprievodu sú rozptýlené, a dôrazne žiada Komisiu, aby vypracovala príručku určenú pre členské štáty a všetky subjekty, v ktorej budú zhrnuté tieto rôzne právne základy, aby sa umožnilo ich správne vykonávanie v členských štátoch a posilnila sa ochrana maloletých bez sprievodu;
7. vyjadruje poľutovanie nad nedostatkom spoľahlivých oficiálnych štatistických údajov o maloletých bez sprievodu; vyzýva členské štáty a Komisiu, aby zlepšili zhromažďovanie štatistických údajov o maloletých bez sprievodu vrátane údajov o veku a pohlaví, zlepšili porovnateľnosť štatistických údajov zozbieraných v jednotlivých členských štátoch, stanovili koordinovanú metódu zhromažďovania a vzájomného sprístupňovania informácií v každom členskom štáte a zároveň zabezpečili ochranu osobných údajov, a to prostredníctvom platforiem, ktoré budú združovať všetky subjekty

Štvrtok 12. septembra 2013

zainteresované do problematiky maloletých bez sprievodu, a zoznamu vnútroštátnych kontaktných miest, a aby lepším spôsobom využívala nástroje zhromažďovania údajov, ktoré sú už k dispozícii na úrovni EÚ, ako je Eurostat, Frontex, Európsky podporný úrad pre azyl (EASO) a Európska migračná sieť; zdôrazňuje, že účelom zhromažďovania takýchto údajov je lepšie porozumieť situácií, zlepšiť ochranu maloletých bez sprievodu a lepšie naplňať ich potreby; vyzýva Komisiu, členské štáty, Európsky inštitút pre rodovú rovnosť (EIGE) a medzinárodné a mimovládne organizácie, aby vyvinuli dodatočné úsilie pri zhromažďovaní, monitorovaní a výmene presných údajov rozdelených podľa rodovej príslušnosti s cieľom získať podrobný prehľad o počte dievčat bez sprievodu a mať možnosť preskúmať špecifické potreby tejto skupiny so zámerom poskytnúť im podporu a realizovať konkrétne opatrenia na riešenie týchto potrieb a aby si vymieňali najlepšie postupy v záujme dosiahnutia zlepšenia;

8. pripomína, že EÚ a členské štáty by mali zintenzívniť svoju spoluprácu s tretími krajinami pôvodu a tranzitu v oblasti maloletých bez sprievodu, dodržiavania ich základných práv a otázok, ako je hľadanie udržateľných riešení, vyhľadávanie rodinných príslušníkov, sledovaný návrat a readmisia, ak je to v najlepšom záujme dieťaťa, obnovenie rodinných väzbov a reintegrácia; takisto požaduje, aby sa zlepšila spolupráca s tretími krajinami pôvodu a tranzitu v oblasti predchádzania a boja proti obchodovaniu s ľuďmi, najmä proti obchodovaniu s deťmi a vykorisťovaniu maloletých, predchádzania nelegálnemu prisťahovalectvu a iným formám násillia páchaného na ženách, ako sú nútené manželstvá, a to aj v rámci pravidelných dialógov, ktoré Európska únia vedie s týmito štátmi a v rámci činnosti Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (ESVČ); vyzýva Komisiu a členské štáty, aby začlenili ochranu dieťaťa a otázku maloletých bez sprievodu do rozvojovej politiky a politiky v oblasti spolupráce; zdôrazňuje význam jednotného rozvoja politik EÚ v oblasti prisťahovalectva, azylu a práv detí, pokiaľ ide o maloletých v EÚ i v tretích krajinách, pričom treba brať náležitý ohľad na ich vplyv na rozvojové krajiny; pripomína záväzok týkajúci sa súdržnosti politik v záujme rozvoja zakotvený Lisabonskej zmluve; vyzýva Európsku komisiu, členské štáty a tretie krajiny, aby podporili kampane na zvyšovanie povedomia verejnosti v krajinách pôvodu, tranzitu a určenia maloletých bez sprievodu o rizikách spojených s detskou migráciou, najmä pokiaľ ide o vykorisťovanie maloletých a organizovanú trestnú činnosť; zdôrazňuje, že vyšetrovanie na účely získania poznatkov o minulosti jedinca a jeho rodine je veľmi dôležité z hľadiska zistenia prostredia, z ktorého maloletí pochádzajú, s cieľom vytvoriť individuálny plán ich integrácie v prijímajúcej krajine alebo reintegrácie v krajine pôvodu;

9. pripomína, že boj proti obchodovaniu s ľuďmi je nutným a kľúčovým krokom, pretože maloletí, a najmä dievčatá, sú obzvlášť vystavení tomuto obchodovaniu, násilliu založenému na rodovej príslušnosti a vykorisťovaniu, predovšetkým pracovnému a sexuálnemu vykorisťovaniu a zneužívaniu, a ľahšie im podliehajú; zdôrazňuje, že je potrebné zaviesť účinné mechanizmy zamerané na prevenciu, identifikáciu, nahlasovanie, odkazovanie, vyšetrovanie, riešenie a následné sledovanie prípadov týkajúcich sa obchodovania s ľuďmi a pracovného a sexuálneho vykorisťovania a zneužívania a že v tretích krajinách by sa mali vykonávať opatrenia zacielené na boj proti prvotným príčinám obchodovania; v tejto súvislosti vyzýva Európsku komisiu a členské štáty, aby dávali pozor a účinne vykonávali smernicu 2011/36/EÚ o prevencii obchodovania s ľuďmi a boji proti nemu a o ochrane obetí obchodovania, smernicu 2011/93/EÚ o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii a smernicu 2012/29/EÚ, ktorou sa stanovujú minimálne normy v oblasti práv, podpory a ochrany obetí trestných činov; takisto vyzýva členské štáty a EÚ, aby zintenzívniili policajnú a súdnu spoluprácu a spolupracovali s koordinátorom EÚ pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi s cieľom identifikovať potenciálne obete, zvýšiť povedomie verejnosti a bojovať proti obchodovaniu s ľuďmi; po dlhom očakávaní víta prijatie stratégie EÚ na roky 2012 – 2016 zameranej na odstránenie obchodovania s ľuďmi, a najmä ustanovenia týkajúce sa financovania vypracovania usmernení o systémoch ochrany detí a výmene najlepších postupov; pripomína členským štátom článok 11 Dohovoru OSN o právach dieťaťa, v ktorom sú štáty vyzývané, aby prijali opatrenia v oblasti boja s nepovoleným premiestňovaním detí do zahraničia; vyzýva členské štáty, aby spolupracovali s tretími krajinami s cieľom riešiť rastúci problém pašovania detí; naliehavo žiada členské štáty, aby ukladali pašerákom zodpovedajúce a primerané sankcie, ak je to možné; vyjadruje znepokojenie nad situáciou mnohých maloletých bez sprievodu, ktorí sa ukrývajú v EÚ a ktorí obzvlášť ľahko podliehajú vykorisťovaniu a zneužívaniu; vyzýva orgány členských štátov a organizácie občianskej spoločnosti, aby spolupracovali a prijali všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie ich ochrany a dôstojnosti;

10. vyjadruje poľutovanie nad tým, že v porovnaní s inými oblasťami humanitárnej pomoci je ochrana dieťaťa výrazne a trvale nedostatočne financovaná; vyzýva Európsku komisiu, aby v rámci Európskeho fondu pre azyl a migráciu brala osobitný ohľad na maloletých bez sprievodu s cieľom poskytnúť dlhodobé záruky, pokiaľ ide o ochranu detí, a to aj vo vzťahu k častiam venovaným utečencom, uchádzačom o azyl, vonkajším hraniciam a návratu, a podobne aj v rámci

Štvrtok 12. septembra 2013

Európskeho sociálneho fondu, a to najmä s cieľom podporiť najviac postihnuté regióny; domnieva sa, že primerané dlhodobé financovanie by sa malo zabezpečiť najmä pre programy zamerané na identifikáciu maloletých bez sprievodu, primerané prijatie, ochranu, určovanie zákonných zástupcov, zisťovanie rodinných väzieb, presídlenie, reintegráciu a odbornú prípravu pohraničnej stráže a orgánov;

Strategické usmernenia

11. žiada Komisiu, aby vypracovala strategické usmernenia určené členským štátom, ktoré by vychádzajúc z najlepších postupov mali by mať formu spoločných minimálnych noriem a mali by sa zaoberať každou etapou procesu od príchodu maloletého na európske územie až po nájdenie trvalého riešenia jeho situácie, aby sa zabezpečila jeho riadna ochrana; vyzýva členské štáty, aby na základe týchto strategických usmernení prijali národné stratégie pre maloletých bez sprievodu a určili národné kontaktné miesto zodpovedné za koordináciu vykonávania týchto opatrení a akcií; vyzýva Komisiu, aby v spolupráci s existujúcou skupinou odborníkov monitorovala situáciu a prijaté opatrenia v členských štátoch a aby Európskemu parlamentu a Rade predkladala výročnú správu;

12. pripomína, že žiadnemu dieťaťu nesmie byť odopretý vstup na územie EÚ, a trvá na tom, že členské štáty si musia v plnej miere a bez svojvoľných obmedzení plniť medzinárodné a európske záväzky, ktoré sa vzťahujú na deti v ich jurisdikcii; takisto pripomína, že žiadnemu dieťaťu sa nesmie odmietnuť vstup na základe skráteného konania na hraniciach členského štátu;

13. vyzýva členské štáty, aby prísne a bezpodmienečne dodržiavali základnú povinnosť spočívajúcu v tom, že maloletého nesmú za žiadnych okolností zadržať; vyjadruje poľutovanie nad tým, že v upravenom návrhu na smernicu Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa ustanovujú normy pre prijímanie žiadateľov o azyl, sa nezakázalo zadržanie maloletých žiadateľov o azyl, a naliehavo vyzýva členské štáty, aby rešpektovali kritérium mimoriadnych okolností stanovené v smernici; vyzýva Komisiu, aby s ohľadom na príslušnú judikatúru dbala na zvýšenú opatrnosť pri uplatňovaní ustanovení právnych predpisov EÚ o zadržiavaní maloletých; takisto naliehavo vyzýva členské štáty, aby umiestňovali maloletých do domovov určených pre deti a brali pritom ohľad na ich vek a pohlavie;

14. domnieva sa, že je zodpovednosťou každého členského štátu identifikovať maloletých bez sprievodu; žiada členské štáty, aby maloletých hneď po príchode postúpili špecializovaným službám, ktoré musia na jednej strane vyhodnotiť individuálne okolnosti a osobitné potreby v oblasti ochrany každého maloletého, najmä čo sa týka jeho národnosti, vzdelania, etnického, kultúrneho a jazykového pôvodu a stupňa zraniteľnosti, a na druhej strane mu poskytnúť všetky potrebné informácie o jeho právach, ochrane, právnych možnostiach a možnostiach pomoci, ako aj o postupoch a ich dôsledkoch, a to v jazyku a vo forme, ktorým rozumie, a v prípade potreby aj za pomoci tlmočníkov; vyzýva členské štáty, aby si vymieňali najlepšie postupy v oblasti nástrojov zohľadňujúcich potreby detí s cieľom objasniť deťom príslušné postupy a ich práva; v tejto súvislosti vyzýva členské štáty, aby venovali osobitnú pozornosť maloletým bez sprievodu s osobitnými potrebami v oblasti ochrany, najmä maloletým bez sprievodu, ktorí sú obeťami obchodovania s ľuďmi, zabezpečili osobitný režim, pokiaľ ide o ich identifikáciu, prijímanie a ochranu, a poskytovali im potrebnú pomoc a ochranu podľa smernice 2011/36/EÚ;

15. vyjadruje poľutovanie nad nevhodným a rušivým charakterom lekárskeho vyšetrenia používaných na stanovenie veku v niektorých členských štátoch, ktoré môžu spôsobovať traumu, a nad kontroverznosťou a vysokými odchýlkami niektorých metód založených na kostnom veku alebo mineralizácii zubov; vyzýva Komisiu, aby zahrnula do strategických usmernení spoločné normy založené na najlepších postupoch v oblasti metód stanovovania veku, ktoré by mali byť založené na hodnotení z hľadiska viacerých stránok a odborov, mali by sa vykonávať vedeckým, bezpečným a neustranným spôsobom zohľadňujúcim potreby detí a rodové hľadisko, pričom osobitná pozornosť by sa mala venovať dievčatám, a ktoré by mali vykonávať nezávislé kvalifikované subjekty a odborníci; pripomína, že stanovovanie veku by sa malo vykonávať s náležitým ohľadom na práva dieťaťa a rešpektovanie jeho fyzickej integrity a ľudskej dôstojnosti, pričom v prípade pochybností by závery mali byť vždy v prospech maloletého; pripomína, že lekárske vyšetrenie by sa malo vykonať len vtedy, keď sa vyskúšali už všetky ostatné metódy stanovovania veku, a že proti výsledkom tohto hodnotenia by malo byť možné sa odvolať; víta prácu Európskeho podporného úradu pre azyl (EASO) v tejto oblasti, ktorá by mala slúžiť ako vzor pri zaobchádzaní s maloletými;

Štvrtok 12. septembra 2013

16. požaduje, aby členské štáty hneď po príchode maloletého na ich územie zabezpečili určenie poručníka alebo osoby, ktorá až dovtedy, kým sa nenájde trvalé riešenie, bude poverená ho sprevádzať, pomáhať mu a zastupovať ho vo všetkých konaniach a umožniť mu si uplatniť vo všetkých konaniach svoje práva, a žiada, aby maloletí boli hneď informovaní o určení osoby, ktorá je za nich zodpovedná; okrem toho požaduje, aby táto osoba bola špeciálne vyškolená v oblasti problematiky maloletých bez sprievodu, ochrany dieťaťa a práv dieťaťa, ako aj v oblasti azylového a migračného práva a aby konala úplne samostatne; domnieva sa, že pre tieto osoby by sa mali organizovať pravidelné a vhodné školenia a mali by podstupovať pravidelné a nezávislé prehliadky; žiada Európsku komisiu, aby začlenila do strategických usmernení spoločné normy založené na najlepších postupoch, pokiaľ ide o mandát, funkcie, kvalifikáciu, schopnosti a odbornú prípravu týchto osôb;

17. vyzýva členské štáty, aby zabezpečili, že úradníci a pracovníci, ktorí pravdepodobne prídu do kontaktu s maloletými bez sprievodu vrátane tých, ktorí sa stali obeťami obchodovania s ľuďmi, budú kvalifikovaní a vyškolení tak, aby boli schopní identifikovať tieto prípady a správne ich riešiť, a aby im zabezpečili primeranú odbornú prípravu v otázkach týkajúcich sa špecifických potrieb maloletých bez sprievodu a práv detí, detského správania a psychológie a azylového a migračného práva; vyzýva členské štáty, aby zaviedli povinnú odbornú prípravu zameranú na rodovú problematiku pre personál, ktorý v útočiskách prichádza do kontaktu s maloletými bez sprievodu, ako aj pre osoby, ktoré ich vypočúvajú, prijímajú rozhodnutia, a pre právnych zástupcov maloletých bez sprievodu, a aby zabezpečili pravidelnú odbornú prípravu zameranú na rodovú problematiku pre políciu a právne orgány v členských štátoch; zdôrazňuje, že osoba zodpovedná za maloletého mu poskytuje informácie a poradenstvo, no môže len dopĺňať právne poradenstvo, a nie ho nahrádzať; upozorňuje, že bez ohľadu na národnosť dieťaťa alebo na to, či bola jeho národnosť uznaná, musí členský štát, v ktorom sa maloletý nachádza, vykonávať nad ním poručníctvo a poskytovať mu najvyššiu možnú ochranu;

18. s cieľom zabezpečiť súdržnosť a jednotné normy v oblasti ochrany maloletých bez sprievodu v rámci EÚ naliehavo vyzýva členské štáty, aby maloletým bez sprievodu zabezpečili primeranú ochranu bez ohľadu na ich postavenie a za rovnakých podmienok ako v prípade detí, ktoré sú štátnymi príslušníkmi prijímajúcej krajiny:

- prístup k primeranému ubytovaniu: ubytovanie by vždy malo zahŕňať primerané sanitárne podmienky, ubytovanie v „centre“ by nikdy nemalo byť uzatvoreným centrom a počas prvých dní by sa malo nachádzať v centre špecializovanom na príjem maloletých bez sprievodu; po tejto prvej fáze by malo byť poskytnuté stabilnejšie ubytovanie; maloletí bez sprievodu musia byť vždy oddelení od dospelých; centrum by malo vyhovovať potrebám maloletých a mali by sa v ňom nachádzať vhodné zariadenia; ubytovanie v náhradných rodinách a v „detských mestečkách“ a spoločné ubytovanie s maloletými príbuznými alebo s blízkymi maloletými by sa malo podporovať v prípade, že je primerané a že má oň maloletý záujem;
- musí sa im poskytnúť primeraná materiálna, právna a psychologická starostlivosť od chvíle, keď bolo zistené, že ide o maloletého bez sprievodu;
- právo na vzdelávanie, odbornú prípravu, ako aj sociálno-vzdelávaciu asistenciu a prístup k nim; bezodkladne by sa mala zabezpečiť možnosť chodiť do školy v prijímajúcej krajine; maloletí bez sprievodu by navyše mali mať v rámci možnosti skutočný prístup k jazykovým kurzom, a to v príslušnom jazyku prijímajúcej krajiny ihneď po príchode na územie členského štátu; členské štáty by mali uľahčiť uznávanie predchádzajúceho vzdelania detí s cieľom umožniť im prístup k ďalšiemu vzdelávaniu v Európe;
- právo na zdravotnú starostlivosť a skutočný prístup k primeranej základnej zdravotnej starostlivosti; členské štáty by okrem toho mali zabezpečiť zodpovedajúcu lekársku a psychologickú starostlivosť pre maloletých, ktorí sa stali obeťami mučenia, sexuálneho zneužívania či iných foriem násillia; členské štáty by mali zabezpečiť aj osobitné vyšetrenie v prípade potreby (tzn. prístup k rehabilitačným službám) pre maloletých, ktorí sa stali obeťami akéhokoľvek zneužívania, vykorisťovania alebo krutého, neľudského a ponižujúceho zaobchádzania alebo ktorí boli postihnutí ozbrojenými konfliktami;
- prístup k informáciám a využívanie médií (rozhlas, televízia, internet) s cieľom uspokojiť ich komunikačné potreby;

Štvrtok 12. septembra 2013

- právo na voľný čas vrátane práva zúčastňovať sa hrách a oddychovej činnosti;
- právo pre všetkých maloletých bez sprievodu na pokračujúce uplatňovanie a rozvoj vlastnej identity a hodnôt vrátane ich materinského jazyka;
- právo prejavovať a praktizovať svoje náboženstvo;

19. pripomína, že všetky postupy musia byť prispôbené maloletým, a to s náležitým ohľadom na ich vek, stupeň vyspelosti a úroveň porozumenia, a zohľadňovať potreby detí v súlade s usmerneniami Rady Európy o súdnictve zohľadňujúcom potreby detí, a víta činnosť Komisie pri presadzovaní týchto usmernení; stanovisko maloletého by sa malo vypočítať a zohľadniť v každej fáze konania v spolupráci so skúsenými a vyškolenými osobami, ako sú psychológovia, sociálni pracovníci a kultúrni mediátori;

20. víta pokrok, ktorý sa dosiahol v právnych predpisoch v oblasti azylu, a vyzýva členské štáty, aby prijali potrebné legislatívne a administratívne reformy na účel efektívneho vykonávania týchto právnych predpisov; pripomína však, že politiky EÚ v oblasti azylu by mali k maloletým bez sprievodu pristupovať v prvom rade ako k deťom, a preto vyzýva členské štáty, aby v prípade maloletých bez sprievodu pokiaľ možno neuplatňovali zrýchlené konania a konania na hraniciach; pripomína tiež, že členským štátom zodpovedným za posúdenie žiadosti o azyl, ktorú podal maloletý vo viacerých členských štátoch, pričom na území týchto členských štátov legálne nebýva žiadny člen jeho rodiny, je štát, v ktorom sa nachádza maloletý po tom, ako tu podal žiadosť, a vyzýva členské štáty, aby sa riadili rozhodnutiami Európskeho súdneho dvora; zdôrazňuje, že vzhľadom na osobitné potreby maloletých bez sprievodu je veľmi dôležité, aby ich žiadosti o azyl mali prednosť s cieľom umožniť čo najrýchlejšie prijatie spravodlivého rozhodnutia; vyzýva členské štáty, aby vypracovali svoje azylové systémy s cieľom vytvoriť harmonizovaný inštitucionálny rámec zohľadňujúci potreby detí, v ktorom sú zohľadnené osobitné potreby a rôzne ťažkosti maloletých bez sprievodu, najmä obetí obchodovania s ľuďmi;

21. zdôrazňuje, že akékoľvek rozhodnutie týkajúce sa maloletých bez sprievodu by sa malo zakladať na individuálnom posúdení a s náležitým ohľadom na najlepší záujem dieťaťa;

22. odsudzuje veľmi neistú situáciu, ktorej musia títo maloletí zrazu čeliť, keď dosiahnu vek dospelosti; vyzýva členské štáty, aby si vymieňali najlepšie postupy a zaviedli postupy, ktoré poskytnú rámec pre prechod týchto maloletých do dospelosti; víta prácu Rady Európy v tejto oblasti a žiada Komisiu, aby do svojich strategických usmernení zahrnula najlepšie postupy týkajúce sa vypracovania „individualizovaných životných plánov“ pripravených pre maloletého a spolu s maloletým;

23. vyzýva členské štáty, aby stanovili zodpovednosť každého partnera, najmä vnútroštátnych a miestnych orgánov, služieb sociálnej starostlivosti, pracovníkov s mládežou, rodín a zákonných zástupcov, pri vykonávaní a monitorovaní životných plánov a zabezpečovaní ich koordinácie;

24. veľmi zdôrazňuje, že konečným cieľom od príchodu maloletého bez sprievodu na územie EÚ musí byť hľadanie trvalého riešenia, ktoré je v jeho najlepšom záujme; pripomína, že toto hľadanie musí vždy začať preskúmaním možností opätovného zlúčenia rodiny, v EÚ a mimo nej, za predpokladu, že je to v najlepšom záujme dieťaťa; zdôrazňuje, že v zásade možno maloletého požiadať o pomoc pri pátraní po rodinných príslušníkoch, ale že nesmie existovať žiadna povinnosť spolupracovať ako rozhodujúci faktor pri posudzovaní žiadosti o medzinárodnú ochranu; pripomína, že v prípadoch, keď existuje riziko ohrozenia života maloletého alebo rodinných príslušníkov, najmä vtedy, ak rodinní príslušníci zostávajú v krajine pôvodu, sa musí zhromažďovanie, spracovávanie a prenos informácií o týchto osobách vykonávať dôverným spôsobom, aby sa zabezpečilo, že nebudú ohrozené životy dotknutých osôb; vyzýva členské štáty a všetky ich príslušné orgány, aby zlepšili spoluprácu, najmä zrušením všetkých byrokratických prekážok, ktoré bránia pátraniu po rodinách a/alebo opätovnému zlúčeniu, a aby si vymieňali najlepšie postupy; žiada Komisiu, aby sledovala vykonávanie smernice 2003/86/ES o práve na zlúčenie rodiny, najmä jej článku 10 ods. 3;

25. vyzýva Komisiu, aby do strategických usmernení dôsledne začlenila spoločné normy založené na najlepších postupoch, týkajúce sa podmienok, ktoré treba splniť, aby sa mohlo pristúpiť k návratu maloletého, v súlade s najlepším záujmom dieťaťa a na základe komparatívnej štúdie o postupoch v oblasti návratu maloletých, ktorú v roku 2011 uverejnila Komisia a ktorej súčasťou je zoznam a súbor najlepších postupov; dôrazne pripomína, že sa nesmie prijať žiadne rozhodnutie o návrate maloletého, ak to nie je v záujme dieťaťa alebo ak je tým ohrozený život, fyzické alebo duševné

Štvrtok 12. septembra 2013

zdravie maloletého a blaho, bezpečnosť alebo základné práva maloletého alebo jeho rodiny, a že sa musia zohľadniť a v plnom rozsahu posúdiť individuálne okolnosti každého maloletého (a jeho rodinných príslušníkov v prípade opätovného zlúčenia rodiny); pripomína, že rozhodnutie o návrate sa môže prijať len vtedy, ak je zaručené, že maloletý bude môcť po svojom návrate v krajine uplatňovať bezpečné, konkrétne a prispôsobené opatrenia, ktoré zohľadňujú jeho práva a sú spojené s opatreniami v krajine návratu zameranými na opätovné začlenenie; naliehavo vyzýva členské štáty, aby s cieľom zaručiť bezpečný návrat dieťaťa zaviedli s krajinami pôvodu a tranzitu a v spolupráci s mimovládnyimi, miestnymi a medzinárodnými organizáciami systém spolupráce a systém sledovania a aby zaručili ochranu a opätovné začlenenie maloletých po ich návrate; poznamenáva, že takéto nástroje sú veľmi dôležitým prvkom návratu; žiada Komisiu, aby pri hodnotení smernice 2008/115/ES kládla dôraz na jej vplyv na maloletých bez sprievodu, najmä v prípade článkov 10, 14 ods. 1 písm. c) a 17; vyzýva EÚ, aby sa zaviazala k zlepšeniu svojej reakcie s cieľom odstrániť potenciálne faktory podporujúce migráciu vrátane skorých a nútených manželstiev, škodlivých tradičných praktík, ako je mrzačenie ženských pohlavných orgánov, a sexuálneho násillia na celom svete;

26. zdôrazňuje, že integrácia maloletého bez sprievodu v prijímajúcej krajine musí byť spojená s individuálnym životným plánom vypracovaným pre maloletého a v spolupráci s maloletým, pričom sa v plnej miere musí rešpektovať jeho etnický, náboženský, kultúrny a jazykový pôvod;

27. vyzýva členské štáty, aby zaviedli povinnosť verejných orgánov prijať opatrenia v súvislosti s maloletými bez sprievodu, ktorí sú obeťami žobrania; domnieva sa, že vykorisťovaniu maloletých v súvislosti so žobraním je potrebné zabrániť za každých okolností;

o
o o

28. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, vládám a parlamentom členských štátov a Rade Európy.

P7_TA(2013)0388

Situácia v Konžskej demokratickej republike

Uznesenie Európskeho parlamentu z 12. septembra 2013 o situácii v Konžskej demokratickej republike (2013/2822(RSP))

(2016/C 093/27)

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia,
- so zreteľom na vyhlásenia vysokej predstaviteľky EÚ Catherine Ashtonovej z 30. augusta 2013 o situácii v Severnom Kivu, ako aj zo 7. júna 2012 a z 10. júla 2012 o situácii vo východnom Kongu,
- so zreteľom na uznesenie Spoločného parlamentného zhromaždenia AKT – EÚ o nestabilnej a neistej situácii v oblasti Veľkých jazier, a najmä na východe Konžskej demokratickej republiky, ktoré bolo prijaté na zasadnutí zhromaždenia v Paramaribe (Surinam) 27. – 29. novembra 2012,
- so zreteľom na závery Rady z 22. júla 2013 o oblasti Veľkých jazier, ako aj na jej závery z 10. decembra 2012, 19. novembra 2012 a 25. júna 2012 o situácii vo východnej časti Konžskej demokratickej republiky,
- so zreteľom na rezolúciu Bezpečnostnej rady OSN č. 2053 o situácii v Konžskej demokratickej republike z roku 2012, rezolúciu č. 1925 z roku 2010, č. 1856 z roku 2008, v ktorej je spresnený mandát Stabilizačnej misie OSN v Konžskej demokratickej republike (Monusco), a na rezolúciu č. 2098 z roku 2013, ktorou sa obnovil mandát misie Monusco;